

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZIRLIYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 29 fevral 2020-ci il № 16 (2434) Qiyməti 30 qəpik

Prezident İlham Əliyev Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsini anım mərasimində iştirak edib

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə erməni təcavüzkərkarları Azərbaycanın Xocalı şəhərində başlıyışet tarixində ən qanlı faciələrlə bir sıradı duran soyqırımı törətdilər. Bu faciədən 28 il ötür. Həmin kütłəvi qırğıın nəticəsində 106-sı qadın, 63-ü uşaq, 70-i qoca olmaqla, 613 nəfər amansızlıqla qətlə yetirildi, 487 nəfər şəkət oldu, 1275 dinc sakın girov götürüldü, 155 nəfərin taleyi isə hələ də məlum deyil. Bu soyqırımı aktı nəticəsində 8 ailə tamamilə məhv edildi, 25 uşaq hər iki valideynini, 132 uşaq isə valideynlərindən birini itirdi. Hər il dünya azərbaycanlıları və ədaləti uca tutanlar Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə xatırladılar.

Azərbaycan paytaxtının minlərlə sakını Xocalı soyqırımının 28-ci ildönümü ilə əlaqədar anım mərasimində iştirak etmək üçün fevralın 26-da seher tezən Xətai rayonunda faciə qurbanlarının xatirəsinə ucaldılmış abidənin önünə toplasılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva anım mərasimində iştirak etdi.

Abidənin yanında fəxri qarovalı dəstəsi düzülmüşdü.

Prezident İlham Əliyev abidənin önünə əklil qoydu, soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə ehtiramını bildirdi.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva, dövlət və hökumət nümayəndəleri, ölkəmizdəki dini konfessiyaların rəhbərləri abidənin önüne gül dəstələri qoydular.

Xocalı faciəsi 200 ilə yaxın bir

müddətdə erməni millətçilərinin və onların havadarlarının Azərbaycan xalqına qarşı apardığı etnik temizləmə və soyqırımı siyasetinin davamı və qanlı səhifəsidir. Soyqırımı zamanı 56 nəfər xüsusi qəddarlıqla öldürülüb, 3 nəfər diridir yandırılıb, başlarının dərisi soyulub, bədən azaları kesilib, gözləri çıxarılib, hamile qadınların qarnı süngü ilə desik-desik edilib. Bu öməllərin qabaqcadan düşünlümüş qaydada, milli əlamətinə görə insanların tamamilə və qismən məhv edilməsi niyyəti ilə töredilməsi Xocalı faciəsinin beynəlxalq hüquqa əsasen məhz soyqırımı olduğunu təsdiq edir.

Dünya bu acı həqiqəti bilməli və insanlığa qarşı töredilən bu fakt öz hüquqi qiymətini almalıdır.

Azərbaycan dövləti erməni millətçilərinin xalqımıza qarşı törediyi cinayətlər, o cümlədən Xocalı soyqırımı haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətine çatdırılması, onun soyqırımı kimi tanıdlaması üçün məqsədönlü və ardıcıl fəaliyyət göstərir.

Prezident İlham Əliyev Xocalı faciəsinin təcavüzkərkar erməni millətçilərinin yüz illiklər boyu Azərbaycan xalqına qarşı apardığı soyqırımı və etnik temizləmə siyasətinin qanlı səhifəsi kimi qiymətləndirib. Çünkü XX əsrin sonunda dünyanın gözü qarşısında baş verən bu kütłəvi qırğıın hadisəsi öz amansızlığına və qəddarlığına görə tekçə Azərbaycan xalqına qarşı deyil, bütövlük də bəşəriyyətə və insanlığa qarşı töredilən cinayət idi.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyətə qayıdışından sonra Xocalı faciəsi əsl siyasi və

hüquqi qiymətini aldı. 1994-cü ilde ulu önder Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycan parlamenti 26 fevralı Xocalı Soyqırımı Günü kimi qəbul etdi. O dövrən başlayaraq dünya azərbaycanlıları soyqırımının bütün dünyada tanıdlılması istiqamətində fəallığa çağırıldı, bununla əlaqədar onlara müraciət edildi. Həmin vaxt dan Azərbaycan diasporu Xocalı həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətine çatdırılması istiqamətində fəal iş görməyə başlayıb. Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsi bu gün dünyanın yüzlərlə səhərlərində anılır. Qanlı qırğınlı bağlı faktlar növbəti ildönmündə də beynəlxalq təşkilatlar arasında bir daha nümayiş etdirilir.

Faciə ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətine çatdırılmasında Heydər Əliyev Fondunun da xüsusi xidmətləri var. Fond Xocalı soyqırımı ilə əlaqədar xarici ölkələrdə layihələr həyata keçirir. Məqsəd bu soyqırının dünya ictimaiyyətinə çatdırılması və erməni vəhşiliklərinin eks etdirilen materialların beynəlxalq təşkilatlar qarşısında nümayiş etdirilməsidir. Fondun həyata keçirdiyi "Qarabağ həqiqətləri" silsiləsi və işğal olunan ərazilərdə mədəni-tarixi abidələrin dağıdılması ilə bağlı ingilis dilində nəşr olunan kitab və bukletlər xaricdə yayılır. Fondun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə başlanan "Xocalıya ədalət!" kampaniyası ərzivəsində dünya ölkələrində mitinqlər, yürüşlər və tədbirlər təşkil olunur.

Yalan və saxtakarlıq üzərində qurulmuş erməni təbliğat maş-

nının iç üzü artıq ifşa olunub və dünya ictimai fikri Xocalı həqiqətlərini qəbul etməye başlayıb. Xocalı faciəsinin soyqırımı olması faktı dünyanın bir çox ölkələrinin və beynəlxalq təşkilatların qərar və qətnamələrində əks olunur. Dünyanın 56 ölkəsinin üzv olduğu İslam Əməkdaşlıq Təşkilati Xocalı faciəsinin insanlıq qarşı cinayət kimi qiymətləndirib və onu soyqırımı kimi tanıyb. Təşkilat üzv dövlətləri həmin faciəye müvafiq siyasi-hüquqi qiymət verməyə çağırıb. İndiyə qədər 10-dan çox ölkə Xocalı qətləməni soyqırımı kimi tanıyb.

Xocalı soyqırımı tərətmək də düşmənin məqsədi Azərbaycan xalqını sarsıtmaq, suverenlik və ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə çəkindirmək və torpaqlarımızı zorla ələ keçirmək olsa da, bu ağır faciə xalqımızı daha da mətinləşdirdi, qərəman oğul və qızlarımızı müqəddəs Vətən və milli dövlətçiliyimiz naminə qətiyyəti və müteşəkkil mübarizəyə səfərbər etdi. Hər il soyqırımı qurbanlarının əziz xatirəsinin ümumxalq səviyyəsində yad edilməsi onu göstərir ki, Xocalıda ermənilərin həyata keçirdiyi əhəsətli qətləm xalqımızın yaddasından heç vaxt silinməyəcək, gələcək nəsillər Xocalı soyqırımının dəhşətlərini heç zaman unutmayacaq, bu soyqırımı həyata keçirənlər gec-tez ədalət məhkəməsi qarşısında cavab verərək layiqli cəzalarını alacaq, şəhidlerimizin qanı yerde qalmayacaq.

Ermənilər Xocalı soyqırımı tərətmək xalqımızın mübarizə

əzmini qırmaq istədilər. Amma faciərimiz bizi daha da möhkəmləndirdi. Biz bir xalq olaraq daha güclü və əzmli oldug. Biz güclü dövlət yaratdıq. O dövlət ki, bu gün dünyada söz və nüfuz sahibidir. Azərbaycan dostluq və tərəfdəşligin nümunəsini dünyada yayan və təbliğ edən ölkələr sırasındadır. İqtisadi və siyasi gücün durmadan artırın, regionda sülhün və təhlükəsizliyin temin olmasına töhfələr verən ölkəmiz Dağlıq Qarabağ münaqışının sülh yolu ilə, ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllinə də nail olacaq. Bunu şəhərəndirən en böyük amillər xalqımızın vətənpərvərliyi, döyüşkən ruhu, torpağa məhəbbəti, həmçinin dövlətimizin başçısının uğurlu siyaseti və qətiyyətli mövqeyidir.

"Ermənilərin fikri özlərinə getməsin. Onlar bəlkə də öz tarixi vətənini unuda bilərlər. Azərbaycan xalqı heç vaxt öz tarixi Vətənini unuda bilməz. Bu gün qəqin şəhərciklərində, Bakıda, başqa yerdə Dağlıq Qarabağdan, işğal edilmiş bölgələrdən olan ailələrdə doğulan uşaqlar bir amalla, bir arzu ilə yaşayırlar ki, doğma torpaqlarına qayıtsınlar", - deyən Prezident İlham Əliyevin bu fikrinin təməlində çox güclü ideya dayanır: Biz öz tarixi torpaqlarımıza qayıdaçaq! Bu, bütün əzmini, dəyanetini canilərin məsuliyyətə cəlb olunmasına, belə kütłəvi vəhşilik və soyqırımlarının bir daha tekrarlanmasına yönəldən Azərbaycan dövlətinin zəfer yürüşü olacaq.

Azərbaycan-Türkiyə Yüksek Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının VIII iclası keçirilib

Müasir geosiyasi şəraitdə Azərbaycanın etibarlı strateji tərəfdaşı olan Türkiyə ilə münasibətlərin möhkəmləndirilərən daha da genişləndirilməsi ölkəmizin xarici siyasetinin mühüm tərkib hissəsidir. Hər iki ölkənin dövlət və hökumət başçılarının, eləcə də siyasi, iqtisadi, ticarət, elm, təhsil, mədəniyyət və digər sahələr üzrə əməkdaşlığı qurumlarının rəhbərlərinin qarşılıqlı səfərləri ikitərəfli əməkdaşlığın inkişafında əhəmiyyətli rol oynayır və bütün sahələrdə əlaqələr uğurla inkişaf edərək ölkələrimiz arasında strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin yüksək səviyyəyə qalmasına səbəb olur.

Fevralın 25-də Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycana rəsmi səfər edib. Rəsmi qarşılıqla mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ilə tək-bətək görüşü olub.

Görüşdə ikitərəfli dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bütün sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi qeyd olunub. Ölkələrimizin həyata keçirdikləri birgə global layihələrin əhəmiyyəti vurğulanıb.

Türkiyə Prezidentinin Azərbaycana səfərinin iki ölkə arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin daha da genişləndirilməsi işinə töhfə verəcəyinə əminlik ifadə edilib. Eyni zamanda, Görüşdə ikitərəfli münasibətlər, həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Həmin gün Bakıda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə Azərbaycan-Türkiyə Yüksek Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının VIII iclası keçirilib.

Tədbirdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan-Türkiyə Yüksek Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının əhəmiyyətindən və əlaqələrin möhkəmlənməsində oynayacağı röldən söz açıb: "... Bu gün keçirilən Azərbaycan-Türkiyə Strateji Əməkdaşlıq Şurasının növbəti toplantısı əminəm ki, əlaqələrimiz gələcək inkişafi üçün çox önemli olacaq. Gündəlikdə bir çox məsələlər vardır. Bu məsələlərin müzakirəsi və qəbul edilecek qərarlar, eyni zamanda, imzalanacaq ikitərəfli sənədlər əlaqələrimizi böyük dərəcədə gücləndirəcək".

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan isə bildirib ki, bu iclas və prezidentlər səviyyəsində ikitərəfli görüş çərçivə-

sində Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrinin bütün - siyasi, iqtisadi, hərbi, ticari, mədəni və s. istiqamətlərini bir daha müzakirə etmək imkanı yaranıb.

Azərbaycan-Türkiyə Yüksek Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının VIII iclası başa çatdıqdan sonra Prezident İlham Əliyevin və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə Azərbaycan-Türkiyə sənədlərinin imzalanması mərasimi olub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan "Azərbaycan Respublikası ilə Türkiye Respublikası arasında Yüksek Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının VIII iclasının Protokolu"nu imzalayıblar.

Ölkələr arasında əsasən "Azərbaycanda ixracın və investisiyaların Təşviqi Fondu (AZPROMO) ilə Türkiyənin Xarici İqtisadi Əlaqələr Qurumu (DEİK) arasında əməkdaşlığı dair 2020-2021-ci illəri əhatə edən Fəaliyyət Planı"ni, "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmet və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi ilə Türkiyə Respublikasının Prezidenti Administrasiyasının Rəqəmsal Transformasiya Ofisi arasında integrasiya olunmuş xidmətlər mərkəzinin və dövlət xidmətlərinin rəqəmsallaşdırılması üçün texniki infrastrukturun yaradılması haqqında Anlaşma Memorandumu", "Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti ilə Türkiye Radio Televiziya Qurumu arasında əməkdaşlıq Protokolu", "2013-cü il noyabrın 13-də Ankara şəhərində imzalanan "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiye Respublikası Hökuməti arasında təhlükəsizlik üzrə əməkdaşlıq haqqında Saziş"ə Əlavə Protokol", "Azərbaycan Respublikasının Hökuməti və Türkiye Respublikası Hökuməti arasında hərbi-maliyyə əməkdaşlığı haqqında Saziş" və "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiye Respublikası Hökuməti arasında maliyyə yardımının tətbiqi haqqında Protokol" da imzalanan sənədlər sırasında idi.

Sənədlərin imzalanması mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan mətbuatə bəyanatlarla çıxış ediblər.

Bəyanatında Türkiyə-Azərbaycan dostluq-qardaşlıq əlaqələrinin əhəmiyyətindən söz açan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqışəsinə toxunub. "Təbii ki, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqışəsinin həlli yolları müzakirə edildi. Mən bir daha əziz qardaşımı Türk-

yabın 11-də imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiye Respublikası Hökuməti arasında texniki tənzimləmə, standartlaşdırma, uyğunluğun qiymətləndirilməsi, akreditasiya və metrologiya sahələrində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu"nun icrasına dair 2020-2022-ci illər üzrə Fəaliyyət Planı"ni, "Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yarında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidməti ilə Türkiye Rəqəbat Qurumu arasında rəqəbat siyaseti sahəsində əməkdaşlıq Protokolu", "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiye Respublikası Hökuməti arasında gənclər və idman sahələrində əməkdaşlıq haqqında Saziş"i, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiye Respublikası Hökuməti arasında energetika və mədənilik sahələrində əməkdaşlıq haqqında Saziş"i, "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiye Respublikası Hökuməti arasında qarşılıqlı vizadan azadetmə haqqında Saziş"i və bir sıra xüsusi əhəmiyyətli sənədlər imzalandı.

Azərbaycan Respublikasının Müdafia naziri Zakir Həsənovun və Türkiye Respublikasının Milli Müdafia naziri Hulusi Akarın imzaladıqları "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiye Respublikası Hökuməti arasında hərbi-maliyyə əməkdaşlığı haqqında Saziş" və "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiye Respublikası Hökuməti arasında maliyyə yardımının tətbiqi haqqında Protokol" da imzalanan sənədlər sırasında idi.

Sənədlərin imzalanması mərasimindən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Türkiye Respublikasının Hökuməti arasında Qars-Iğdır-Aralıq-Dilucu-Sədərək-Naxçıvan-Culfa dəmir yolu xətti layihəsi ilə bağlı Anlaşma Memorandumu", "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiye Respublikası Hökuməti arasında Preferensial Ticarət Sazişi", "2012-ci il sent-

Bu gün tamamilə başqa bir Azərbaycan göz öündədir. İnfrastruktur, quruculuğu ilə daim inkişaf edən, dəyişən bir Azərbaycan var. Təbii ki, burada Azərbaycan iqtisadiyyatının keçən il əldə etdiyi inkişaf İslahatlar prosesinin nə qədər doğru olduğunu da ortaya qoymadıdır. Bu inkişaf bundan sonra da artmaqdə davam edəcəkdir. Bunu da görecəyik".

Prezident onu da bildirib ki, bu gün Türkiye və Azərbaycan sabitlik abidəsi olaraq yüksəllərlər. "Dörd bir tərəfimizdə münaqışələr, terror və asayış problemləri yaşandığı bir vaxtda Türkiye və Azərbaycan bir sabitlik abidəsi olaraq yüksəllərlər. Şübəsiz ki, buna görə sarsılmaz əlaqələrimiz qədər, güclü ordularımıza da borcluyuq. Bu mənada istər ordularımızın həmçəyi, istərsə de müdafiə sənayesi sahəsində atdığımız addımlar da gələcəkdə müstəqilliyimizin ən böyük təminatı olacaqdır. Müdafiə sənayesi sahəsindəki əməkdaşlığımızı inkişaf etdirməyimiz baxımdan böyük önem daşıyır. "Sühl çəşməsi" əməliyyatında Azərbaycan hökuməti və xalqı ilə bir millət, iki dövlət olduğumuzu bir daha dünyaya göstərmişdik.

Hörmətli media nümayəndələri, mərhum Bəxtiyar Vahabzadənin "Anam" dediyi Qarabağ Azərbaycan qədər bizim də məsələmizdir. Dağlıq Qarabağ probleminin Azərbaycanın suverenliyi və erazi bütövlüyü çərçivəsində həll edilmesi ən böyük arzumuzdur. Azərbaycana bu haqlı mübarizəsində verdiyimiz dəstəyi bundan sonra da davam etdirəcəyik. Minsk qrupunun bu məsələdə təessüf ki, semimi davranışmadığını da açıq şəkildə ifadə edirəm. Çünki təxminən 25 il vaxt itirilib. Nə üçün və nəyə görə heç bir nəticəyə nail olunmur. Təbii ki, bunun üzərində də dayanmaq lazımdır".

Türkiyə Prezidenti bəyana-tında Xocalı qətləməni da toxunub. "Sabah Xocalı qətləmənin 28-ci ildönümüdür. Xocalıda insanlığın gözələri önünde məsum, yaşılı, qadın, uşaq demədən XX əsrin ən böyük vəhşetlərindən biri töredilmişdir. 106-sı qadın, 63-ü uşaq olmaqla, 613 soydaşımız xüsusi amansızlıqla qətlə yetirilmişdir. Tarixə "qara gecə" olaraq düşən Xocalı qətləməni unutma-dıq, unutmayıacaqıq. Azərbaycanlı qardaşlarımın, qarabağlı kökünlərin də Xocalını közə-rən od kimi ürəklərində daşıdı-ğını bilirəm. İyirmi səkkizinci il-dönümündə Xocalı qətləməni törədənləri bir daha şəxsən öz adımdan və millətim adından lənətləyirəm".

Türkiyə Prezidentinin Azərbaycana səfəri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın şərfinə ziyyət verilməsi və Prezidentin yola salınması ilə başa çatıb.

Müdafiə naziri ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi ilə görüşüb

Fevralın 27-də Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsi Anjey Kaspik ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, görüşdə qoşunların təmas xəttindəki hazırlı vəziyyətinə, keçirilən monitoringlərin nəticələrinə və münaqişənin həllinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri Türkiyə tərəfinə başsağlığı verib

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Suriyanın İdlib şəhərində Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçularının şəhid olması və yaralanması ilə əlaqədar Türkiyə Respublikasının Milli Müdafiə naziri cənab Hulusi Akara və Baş Qərargah rəisi ordu generalı Yaşar Gülerə başsağlığı ünvanlayıb.

Başsağlığında deyilir: "Suriyanın İdlib şəhərində, xaincəsinə edilmiş hücum nəticəsində, qardaş Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin onlarla hərbi qulluqçusunun şəhid ol-

ması və yaralanması haqqında məlumatlar məni dərindən kədərləndirir.

Həlak olanlara rəhmət diləyir, onların yaxınlarının dərdlərinə şərik olur, ailələrinin dərin hüznlə başsağlığı verir və Allahan səbr diləyirik. Ruhları şad, xatirələri əziz olsun. Bütün yaralılara Tanrıdan şəfa diləyirəm. Sizin acınız bizim də acımızdır.

Türkiyə Silahlı Qüvvələri tərəfindən həyata keçirilən terrorla mücadilə əməliyyatının müvəffəqiyətlə başa çatmasına əminliyimi ifadə edir və uğur arzulayıram.

Allah rəhmət eləsin".

Azərbaycanın hərbi nümayəndə heyəti İranda səfərdədir

Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi ilə İran İslam Respublikasının Müdafiə və Silahlı Qüvvələrə Dəstək Nazirliyinin birgə işçi qrupunun Tehran şəhərində ikinci iclası keçirilib.

Azərbaycan Respublikası Müdafiə nazirinin maddi-texniki təminat üzrə müavini general-leytenant Fuad Memmedovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti iranlı həmkarları ilə hərbi-texniki əməkdaşlığın hazırlı vəziyyətini və perspektivlərini müzakire ediblər.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, görüşün sonunda birgə işçi qrupun iclasının yekun protokolu imzalanıb.

"Dəniz Kuboku" müsabiqəsinin planlaşdırılması üzrə işçi görüşü keçirilib

Fevralın 26-da Hərbi Dəniz Qüvvələrinin qərərgahında "Beynəlxalq Ordum Oyunları-2020" yarışları çərçivəsində Azərbaycanın ərazi sularında keçiriləcək "Dəniz Kuboku" müsabiqəsinin yüksək səviyyədə təşkili məqsədi ilə iştirakçı ölkə orduları nümayəndələrinin işçi görüşü keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, Azərbaycan, Rusiya və

İran nümayəndə heyətlərinin iştirakı ilə keçirilən görüşdə müsabiqənin əhəmiyyəti vurgulanıb, hazırlıqla bağlı plan-

laşdırılan məsələlər və görülecek işlər müzakire edilib.

Sonda yekun protokol imzalanıb.

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Xocalı soyqırımı ilə bağlı bəyanat yayıb

Islam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Baş katibi Yusif bin Əhməd əl-Useymin 1992-ci il fevralın 26-da Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycanın Xocalı şəhərində törədilmiş soyqırımının 28-ci ildönümü ilə əlaqədar bəyanat yayıb. Baş katib faciə zamanı həlak olmuş insanların xatirəsini ehtiramla yad edib.

AZERTAC xəber verir ki, bəyanatda Xocalı qırğınıının Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını qeyri-qanuni işgal etməsi nəticəsində baş verdiyi bildirilir. Qeyd edilir ki, Baş katib işgal olunmuş Azərbaycan ərazilərində mülki azərbaycanlı əhaliyə qarşı törədilmiş hər-

kötleri mühərribe cinayətləri, insanlıq əleyhinə cinayətlər və soyqırımı kimi dəyərləndirən, 2013-cü ilde Qahirede keçirilmiş İslam Sammitinin 12-ci sessiyasının Yekun Kommunikasiyəsinə, o cümlədən İƏT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının 2019-cu ilde Əbu-Dabidə keçirilmiş

46-ci sessiyasında qəbul edilmiş qətnamələrə istinad edib.

Baş katib bəyanatda Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin qəbul edilmiş beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə, habelə BMT Tehlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə uyğun olaraq Azərbaycanın suverenliyi, ərazi bütövlüyü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığı prinsipləri əsasında ən qısa müddətə siyasi həllinə çağırıran İƏT Xarici İşlər Nazirləri Şurasının qətnamələrini bir daha xatırladıb.

Müdafiə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Ermənistan silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

27 fevral 2020-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iricəpli pulemyotlardan və snayper təfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 26 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası Noyemberyan rayonunun Dovex, Şavarşavan, Voskevan kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə, İcevan rayonunun Berkaber, Ayqevit kəndlərində yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Kəmərli, Fərəhli, Quşçu Ayrım, Aşağı Əskipara, Qızılhacılı, Bala Cəfərli kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə, Berd rayonunun Çinari kəndində yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Ağbulaq kəndində yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Cəbrayıl rayonunun işğal altında olan Mehdi kəndi yaxlığında, həmçinin Tərtər və Xocavənd rayonları əraziləndəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

28 fevral 2020-ci il.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində snayper təfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 24 dəfə pozub.

Ermənistan Respublikası İcevan rayonunun Berkaber, Paravakar kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Qızılhacılı, Cəfərli, Bala Cəfərli kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə, Krasnoselsk rayonu əraziləndəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu əraziləndəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyər, Ağdam rayonunun Mərzili, Füzuli rayonunun Aşağı Veysəlli, Qərvənd kəndləri yaxlığında, həmçinin Tərtər və Xocavənd rayonları əraziləndəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

XX əsrin faciəsi - Xocalı soyqırımı

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi tədbirlər planına əsasən Azərbaycan Ordusunun birlik, birləşmə, hərbi hissə və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində silsilə tədbirlər həyata keçirilib. Anım mərasimlərində əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin, ölkəmizin ərazi bütövlüyü, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olanların, eləcə də Xocalı faciəsi qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Tədbirlərdə Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin, eləcə də Gəncə Qarnizonu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin, rayon incəsənət nümayəndərinin və məktəblilərin hazırladıqları ədəbi-bədii kompozisiyalar, fotosərgilər, videoçarxlar nümayiş etdirilib. Şəxsi heyat tərəfindən Bakı və digər şəhərlərdə "Xocalı soyqırımı" abidələri ziyarət olunub, ictimai-siyasi hazırlıq dərslərində mövzuya dair mühazirələr oxunub və faciənin şahidləri ilə görüşlər keçirilib.

Naxçıvan Qarnizonu qoşunlarında Xocalı soyqırımının 28-ci ildönümüne həsr olunmuş silsilə tədbirlər keçirilib.

Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun Təlim-Tədris Mərkəzində keçirilən tədbirdə bildirilib ki, Xocalıda xalqımızın mərd övladlarının Vətən uğrunda ölmənən gələnlərin rəşadətin hər biri qəhrəmanlıq salnamesidir. İnsanlığın sınağı çəkildiyi bir vaxtda Vətənin azadlığı və ərazi bütövlüyü uğrunda gözünü qırpmadan canından keçmək Azərbaycan xalqının əyilməzliyinin təcəssümüdür.

Vurğulanıb ki, məhz ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Xocalı soyqırımına ilk dəfə hüquqi-siyasi qiyamet verilib. "Bu siyasetin uğurla davam etdiriləsinin nəticəsidir ki, bir çox ölkələrdə və şəhərlərdə həyata keçirilən "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq təbliğat kampaniyası Xocalı faciəsinin dünyada soyqırımı aktı kimi tanınmasında mühüm rol oynayır. Gün gələcək, Lələtəpə, Cəcən Mərcanlı, Günnüt, Qızılıqaya zəfərinin sədaları bütün qədim Azərbaycan torpaqlarından, Azərbaycan əsgərinin addım səslerini eşitmək həsrətdə olan yurd yerlərimizdən gələcək. İşğal altındaki torpaqlarımız tezliklə öz əzəli sahiblərinə qaytarılacaq və tarixi ədalət bərpa olunacaq".

Tədbirdə Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin kursantları, Naxçıvan Qarnizonu tam orta məktəbinin şagirdləri və Nərgiz uşaq bağçasının fidanları Xocalıya həsr olunmuş səhnecikləri canlandırıb, şeirləri bədii qiraət edib və ədəbi-bədii kompozisiya ilə çıxış ediblər.

* * *

Hərbi Dəniz Qüvvələrində Xocalı soyqırımının 28-ci ildönümü ilə əlaqədar keçirilən tədbirdə "N" hərbi hissəsinin şəxsi heyeti, "Xocalı Soyqırımı" İctimai Birliyinin üzvləri, ictimaiyyət nümayəndələri və məktəblilər iştirak

Xocalını vəhşiliklə yerlə-yeksan etdirilər. Bu hückum zamanı əhalili əşqinqılıq içinde meşələrə, dağlara üz tutdu. Qarlı məşələrdə, dağlarda yüzlərə xocalı xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirildi. Ermənilər südəmər körpələrə, əlsiz-ayaqsız qocalara, qadınlara belə aman vermədilər."

Çıxış edənlər Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsini ehtiramla yad edərək vurğulayıblar ki, Xocalı faciəsi sadəcə bir gəcənin faciəsi deyil. "Xalqımıza qarşı yönəldilmiş genosid siyasetinin bir mərhələsi olub. Ali Baş Komandan İlham Əliyevin döyüş əmriyle torpaqlarımızı işğaldan azad edəcəyimiz gün soyqırımı qurbanlarının ruhu qarşısında mənəvi borcumuzu yerinə yetirəcəyik".

* * *

Sabunçu rayonu Maşağa qəsəbəsinin Savalan yaşayış massivində yerləşən 28 nömrəli tam orta məktəbdə keçirilən tədbirdə Müdafie Nazirliyinin və Sərehəd Qoşunlarının əməkdaşları, məktəbin müəllim və şagird kollektivi, valideynlər, ziyalılar və ictimaiyyət nümayəndəleri iştirak ediblər.

Məktəbin direktoru Əməkdar müəllim Qənirə Əmircanova Xocalı soyqırımı ən dəhşətli və faciəli tarix adlandıraq de-

ci il martın 31-də tariximizə Azərbaycanlıların soyqırımı kimi daxil olub. Bu vəhşiliklər özümüz də unutmur, şagirdlərimiz də unutmur. Bu tarix heç zaman unudulmayaçaq."

Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin əməkdaşı, "Əsgərə məktub" layihəsinin rəhbəri Səbinə Cəbiyeva çıxış edərək deyib ki, layihənin əsas məqsədi ön xətdə xidmət edən əsgərlərimizi daima diqqət mərkəzində saxlamaqdır, bu, her birimizin vətəndaşlıq borcudur. Xocalı faciəsi hər bir azərbaycanının yaddaşında yaşadılır.

Tədbirin sonunda "Əsgərə məktub" layihəsi çərçivəsində şagirdlər ön xətdə xidmət edən əsgərlərə məktub yazıb, əsgərlərin şagirdlərə ünvanladığı məktublar məktəblilərə çatdırılıb.

* * *

Azərbaycan Herb Tarixi Muzeyində keçirilən tədbirdə müzeyin reisi ehtiyatda olan polkovnik Əzizəğa Qənizadə qeyd edib ki, tariximiz ən faciəli səhifələrindən biri olan Xocalı soyqırımı xalqımızın qan yaddaşına ağrı-acılarla həkk olunub. "Ermənilər rus ordusunun dislokasiya yeri Xankəndi olan 366-ci alayının bilavasitə iştir-

"N" hərbi hissəsində keçirilən tədbirdə polkovnik Siyavuş Mustafayev Xocalı soyqırımı haqqında məlumat verərək deyib: "Ağdam-Şuşa yolu üzərində Əsgərənla Xankəndi arasında mühüm strateji əhəmiyyətli ərazilədə yerləşən Xocalı, strateji mövqeyinə görə mühabirədə həllədici rol oynaya bilecek bir şəhər idi. Qarabağda yeganə aeroport Xocalıdaydı. Buna görə də ermənilərin Xocalı ilə bağlı xüsusi niyyətləri var idi. 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə erməni faşistləri

yib: "Bu əmansız və qəddar soyqırımı insanlıq tarixində ən qorxulu külli terror aktlarından biridir. Fevralın 25-dən 26-na keçən gecə erməni silahlı birləşmələrinin Xocalıya hücumu nəticəsində 613 nəfər öldürülb, müxtəlif yaşda dinc sahəkin aldığı güllə yarasından əllil olub. 8 ailə tamamilə məhv edilib, 25 uşaq hər iki valideynini, 132 uşaq valideynlərindən birini itirib. Bu, Azərbaycan xalqına qarşı tərəfdilən ilk vəhşilik deyildi. Bunlardan biri də 1918-

gah rəisi Valeri Citciyan və başqaları amansız qırğının töredilmesində bilavasitə iştirak ediblər və hələ de onların hüquqi cavabları verilməyib. Şəhər əhalisinin sağ qalanları məşələrə qaćmağa məcbur olublar. Şaxtalı havada taqətdə düşmüş insanların çox hissəsi məşədə ermənilər tərəfindən xüsusi qəddarlıqla öldürülüb."

Tədbirdə digər çıxış edənlər də Xocalı soyqırımını təkce Azərbaycan xalqına qarşı deyil, bütün bəşəriyyətə qarşı bir hückum olduğunu vurğulayıblar.

Tədbirin sonunda Müdafie Nazirliyi Sənədli və Tədris Filmləri Mərkəzinin hazırladığı sənədli film təqdim olunub.

* * *

Sevincim də olub, qəherim də.

Ürəyim sevincim də darlıq edib, qəherim də.

Sevincimi ailəmle, ruhuma yaxın adamlarla bölüşmüsəm, qəherimi hamidan gizlətmisəm. Fərdi sevinc də belə yaşınlı, fərdi qəher də. Ümumxalq sevinci, ümumxalq qəhəri belə yaşınlırmı...

Neçə illərdi Xocalı faciəsinin ağrıları hamının ürək göynərtisi - ovunmur, torpaqlarımız işğaldan azad edilənəcən ovunmayıacaq. 1992-ci ilin 25 fevral gecəsi bəşəriyyətə xəyanətdi, şaxtada, sazaqda rus ordusuna məxsus 366-ci alayın iştirakıyla Xocalıya soxulan ermənilərin qəddarlıq - ermənilik gecəsididə; ana qucağında donan körənin son nəfəsinin ermənilərin yaxınlaşdığını görəndə əvvəl qızını, sonra özünü gülləleyən atanın qoşalıluğunun tətiyində donan barmağının harayıyam, cöldə, məşlikdə, yolda donan qocaların harayıyam, 63 uşaqın harayıyam, 70 qocanın harayıyam, hər iki valideynini itirən 25 uşaqın, valideynlərindən birini itirən 132 uşaqın harayıyam, tamamilə məhv edilən 8 ailənin harayıyam...

Gəlirlər, dayanırlar, baxırlar, coxunun yanında yaşıyandırı...

Yaşlı bir qadının yerisini ləngidən 7-8 yaşlı uşağın dedikləri etrafdacların hamısının diqqətini çəkir: o ana da, qucağındakı uşaq da ondamı donub, ay nəne?

Nənə nə deyəydi?..

Uşağın sorğusu "Ana harayı"nın harayına qarışır.

"Ana harayı" da, o uşaqın harayı da, o harayıları eşidənlərin harayı da "Xocalıya ədalət!", - deyir. Dünya "Xocalıya ədalət!" - harayını eşidəcək. Mütləq eşidəcəklə..

"Azərbaycan Ordusu"

Yeni Xocavənd qəsəbəsində şəhidlərin xatirəsi silsilə tədbirlərlə yad edilib

2017-ci il fevralın 24-dən 25-nə keçən gecə Ermenistan silahlı qüvvələrinin bütün cəbhəboyu tövərətdiyi irimiqyaslı təxribatların qarşısını alarkən şəhid olmuş Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçuları Abdullayev Aqşin İsmayılov oğlu, Nəzərov Şahlar Yaşar oğlu, Həsimli Tural Əbdül oğlu, Qədimov Zülfü Rəhim oğlu və Cəfərov Zakir Nazim oğlunun xatirəsi cəbhəyani bölgədə - Yeni Xocavənd qəsəbəsində ehtiramla yad edilib.

Müdafıə Nazirliyinin rəsmilərinin, Xocavənd rayon İcra Hakimiyyəti rəhbərliyinin, bölgənin müdafiəsində dayanan hərbi hissə komandanlığının, paytaxt Bakıdan və respublikanın müxtəlif şəhər və rayonlarından gələn şəhid ailələri üzvlərinin, mühabibə veteranları və əlliillərin, ictimaiyyət nümayəndələrinin, hərbi qulluqçuların, məktəblər və gənclərin iştirak etdiyi tədbirlər şəhidlərin xatirəsinə böyük ehtiram olmaqla yanaşı, həm də ordu ilə xalqın sağlam mənəvi birliliyinin nümayişinə çəvrilib.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin abidəsi ziyanət olunub, qarşısına gülər düzüllüb. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, müstəqilliyi uğrunda şəhid olanların adları nəbədiləşdirilməsi, dünyadan

gözü qarşısında baş verən Xocalı soyqırımının - bütün bəşəriyyətə qarşı töredilmiş tarixi bir cinayətin əsl mahiyyətinin dünəyaya çatdırılmasında, beynəlxalq ictimaiyyətin geniş məlumatlandırılmasında, bu soyqırımı töredənlərin ifşa olunmasında Ulu Öndərin böyük xidmətləri qeyd edilib. Unudulmaz lider Heydər Əliyevin "Xocalı faciəsi 200 ilə yaxın bir müddətdə erməni şovunist-millətlərini tərəfindən azərbaycanlılara qarşı müntəzəm ola-

raq həyata keçirilən etnik təmizləmə və soyqırımı siyasetinin davamı və ən qanlı şəhifəsidir" fikri xatırlanıb.

Qeyd olunub ki, Xocalı həqiqətlərinin dünəyaya çatdırılması istiqamətində bu gün də ölkəmizdə və Vətənimizin hüdudlarından uzaqlarda da davamlı olaraq məqsədönlü tədbirlər həyata keçirilir.

Nəzərə çatdırılıb ki, hələ Xocalı soyqırımı töredilən qanlı gecədən once xocavəndlilər erməni quldurlarının tövərəkləri vəhşiliklərin ağrıacılарını yaşamışlar. 1992-ci il fevralın 17-dən başlanan Qaradağlı soyqırımı zamanı kəndin on sakinindən biri şəhid olmuş, 104 kənd sakini və 15 nefər xüsusi müdafiə dəstəsinin üzvü əsir götürülmüş, onlardan 80 nefəri erməni cinayətkarları tərəfindən amansız əziyyətlər verilərək qətə yetirilmişlər. Heç kim və heç nə yaddan çıxmır, unudulmur.

2017-ci ilin yanvarında Xocavənd istiqamətində 5 nefər hərbi qulluqçunun həlak olma-

Vətən bölünməz!" şəhəri altın-da keçirilən tədbirdə şəhidlərin adları verilmiş sinif otaqlarında, vətənpərvərlik dərsləri keçirilib, üç il once şəhid olan hər bir şəhəde həsr edilən xatirə guşələrinə baxış olub, məktəblilər həmin şəhidlərin ailə üzvləri ilə görüşüb, müəllimlərin, şagirdlərin çıxışları dinlənilib.

Cəbhəboyu zonada gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə olunması istiqamətində görülən işlər yüksək qiymətləndirilib. Bütün bu işlərin təşkilində hərbçilərin köməyi xüsusile vurğulanıb.

Kuropatkino kənd uşaq bağçasının hərbi libas geyinmiş balaca sakinlərinin təqdim etdiyi "Atamız şəhid oldu, biz atasız qalmadıq. Vətən, dövlət, bir də xalq bize atadır, at!" adlı ədəbi kompozisiya tədbir iştirakçılarına həm kədərli, həm də qürurlu anlar yasadıb.

Xocavəndlilərin və hərbi qulluqçuların birgə yaratdıqları "Xatirə parkı"nda keçirilən merasimi Müdafıə Nazirliyinin zabiti, Əməkdar incəsənət xadimi, Prezidentin fərdi təqəüdçüsü polkovnik Abdulla Qurbanı açaraq deyib: "Vətən uğrunda həlak olmaq əbədi həyat qazandırır. Qədir bilən xalqımız torpaq uğrunda həlak olanları, şəhidlik zirvəsinə ucalanları heç vaxt unutmur.

Onların adları xatirələrdə, ürəklərdə, şeirlərdə, nəğmələrdə və bir de yeni-yeni üvanlıarda əbədiləşdirilir, onlar cismən həyatda olmasalar da, əməlləri, qəhrəmanlıqları yaşayır, nəsillərə örnek olur, valideynləri, doğmaları, eləcə də bütün xalqımız, döyüş dostları onlarla fəxr edirlər. Üç il once şəhid olmuş hərbi qulluqçular Aqşin Abdullayev, Şahlar Nəzərov, Tural Həsimli, Zülfü Qədimov və Zakir Cəfərov da belə unudulmaz oğullarımızdır. Onlar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti adından, Müdafıə nazirinin əmri ilə yeni təsis edilmiş "Şücaətə görə" medalı ilə təltif olunmuş ilk döyüşçülərimizdəndirlər. Bu gün isə Yeni Xocavənd qəsəbəsində istifadəye verilen "Xatirə parkı"nda onların adları əbədiləşdirilərək

gənc nəslə qəhrəmanlıq, şəhidlik yolunu göstərən məşəle çəvrilirlər".

Hərbi orkestrin müşayiəti ilə Dövlət himni ifa olunub, parkın açılışı elan edilib. Aprel döyüşləri zamanı Lələtəpəye bayraq sancan igid döyüşçü Asim Əliyev alqışlar altında parkın girişcəyində üzərində "Qarabağ Azərbaycandır!" sözü yazılmış, Azərbaycan xəritəsi təsvir edilmiş yaşıł təpənin zirvəsində Azərbaycan bayrağını qaldırıb.

Xocavənd rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Eyyaz Hüseynov qonaqları salamlayıb. Xocavəndlilərin Qarabağ mühabibəsi başlanan ilk gündən

nin ən güclü ordularından birinə çevrildiyini nəzərə çatdırıb. Bütün xalqımız kimi, Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinin də ölkə rəhbərliyinin aparlığı daxili və xarici siyaseti dəstəklədiyi, Azərbaycan Ordusunun zəfer yürüyü ilə tezliklə işğal altında olan digər torpaqlarımızın da azad ediləcəyinə əminliyini bildirib.

General şəhidlərin anim gündündə dəvətlərini qəbul edərək Bakıdan, Naxçıvandan, Şəkidən, Yardımlıdan və digər bölgələrdən tədbirə gələn şəhid ailələrinin üzvlərinə minnətdarlığını bildirib.

"Şəhidlər bizimlə bir sıradaşırlar. Onlar ölməyiblər. Biz hər bir qələbəmizi, hər bir uğurumuzu unudulmaz şəhidlərimizin əziz xatirəsinə həsr edirik. Onların bir arzusu var idi: "Lələtəpə uğrunda döyüşlərde olduğu kimi, qələbə bayrağımızı Şuşada, Xankəndidə, Xocalıda, Laçında, Qubadlıda və işğal altında olan digər tarixi və əzəli torpaqlarımızda dalğalandırmaq!". Şəhidlərimizin bu arzusunu qətiyyətli Ali Baş Komandanımız cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan əsgəri gec-tez gerçəkləşdirəcək və respublikamızın ərazi bütövlüyü təmin olunacaqdır", - general-major M.Bərxudarov deyib.

Şəhid anaları adından çıxış

düşmən təcavüzünə qarşı vuруşuqlarını, Xocavənd könüllülərinin son nəfəsə, son gülleyə qədər mübarizə apardıqlarını və bu gün də her bir xocavəndlilərin ordumuza dayaq, döyüşə hazırlı olduğunu bildirib.

İcra başçısı 10 aprel 1994-cü il tarixində ulu öndər Heydər Əliyevlə xocavəndlilər döyüşçülərlə Nərgiztepe istiqamətində ön səngərdə görüşdüyü tarixi anları yada salıb və həmin səngərin bu gün müqəddəs bir məkan kimi qorunduğu, həmin səngərdə mətin Azərbaycan əsgərinin ayısqayıq, məğrur dayandığını qeyd edib.

General-major Mayis Bərxudarov əsası Ümummilli Liderimiz tərəfindən qoyulan müasir Azərbaycan Ordusunun bu gün dövlətimizin başçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında da ha da qüdərtləndiyini, dünya-

edən Dursun Abdullayeva nəveləri Amin və Nərimənə birlikdə Şəki şəhərində gəldiklərini, oğluna və bütün şəhidlərə göstərilən bu diqqəti, ehtiramı görüb ürayının dağa döndüyünü, ailələrinin heç vaxt unudulmadığını bildirib. Dövlətimizin başçısına və Müdafıə Nazirliyinin rəhbərliyinə, bugünkü silsilə tədbirlərin təşkilatçılarına şəhid ailələri adından minnətdarlıq edib.

Xocavənd məktəblilərinin təqdim etdikləri ədəbi-musiqili kompozisiya maraqla qarşılanıb.

Sonra tədbir iştirakçıları "Xatirə parkı" ilə tanış olub, şəhidlərin xatirə lövhəsi qarşısına qərənfillər düzüb, "Şəhidlər bulağı"ndan su içib, ağacəkmə aksiyasına qoşulub, birlikdə xatirə şəkilləri çəkdiriblər.

Yeni Xocavənddə keçirilən silsilə tədbirlərdən sonra qonaqlar hərbi hissədə əsgərlərle birlikdə nahar ediblər.

Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyəti ilə keçirilən ictimai-siyasi hazırlıq dərsi

(İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbərinə dərsə hazırlaşmaq üçün kömək)

Süallar:

1. XVI əsrin başlanğıcında Azərbaycan ərazisinin tarixi coğrafiyası, ölkədaxili siyasi-iqtisadi vəziyyət, dövlət quruluşu və hərbi qüvvələr.

2. Səfəvilər sülaləsi, Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranması.

3. Səfəvilər dövləti və Osmanlı Türkiye'si arasında münasibətlər.

XVI əsrin başlanğıcında Azərbaycan ərazisinin tarixi coğrafiyası, ölkədaxili siyasi-iqtisadi vəziyyət, dövlət quruluşu və hərbi qüvvələr

XV əsrin sonları XVI ərin başlanğıcına doğru Azərbaycanda bir sıra müstəqil feodal dövlətləri yaranmışdı ki, onlardan ən mühümü Şirvanşahlar, Qaraqoyunlu və Ağqoyunlu dövlətləri idi. Qaraqoyunlu və Ağqoyunlu dövlətlərinin ərazisi Cənubi Azərbaycanı və Qarabağı, şimalda Kür çayına qədər Gence və Şəmkiri əhətədi. Hər üç dövlətin quruluşu eyni olub, birbirindən əsaslı şəkildə fərqlənmirdi. Fərq yalnız onda idi ki, Qaraqoyunlu və Ağqoyunlu dövlətləri aparatında Azərbaycan tayfalarının hərbi-feodal əyanları - bəharlı və bayandırı tayfaları əsas rol oynayırdılar. Hər iki sülalənin dövlət başçıları "padşah" titulu daşıyırırdılar. Şirvanda isə dövlət hakimiyyəti feodal əyanlarına mənsub idi. Şirvan dövlətinin başçıları özlərini "şah" adlandırdırlar.

Hakim sülalənin üzvlərindən və ya məşhuri əmlərləndən təyin olunan ordunun baş komandanı Əmir-ül Ümərə (əmlərlə əməri) titulunu daşıyır, padşahdan sonra birinci şəxs sayılır. Hərbi qüvvələr padşahın xüsusi və vilayət canışını qoşunlarından ibarət idi. Hər ikisi Azərbaycanın feodal qoşun hissəsini təşkil edirdi. Komanda heyəti feodal əyanlarından seçiliirdi. Orduda ali rütbeli şəxs əmr adlanırdı. Vilayətlərdə əmlərlərin sırasından böyük əmlər ayrırlırdı. Bunların da ordunun rəhbər heyetində xüsusi yeri vardı. Kiçik rəislər qibtaul adlanırdılar. Ordunun sıravi tərkibi zireh geymiş süvarilərdən - puşçularlardan, tirkətbən-oxatənlardan, xidmətçilərdən ibarət idi. Komanda heyəti demir geyimle yanaşı, zərif ipək paltar da gevirdi. Ağqoyunlu əsgərləri başlarına şüşə papaq qoyardılar. Qoşunun tərkibi müxtəlif idi: burada çəkməçi, tacir, tibb işçisi və s. peşə sahibləri vardı.

Feodal pərakəndəliyi ölkənin ayri-ayri hissələri arasında təsərrüfat əlaqələrinin möhkəmənəsinə mane olur və məhsuldar qüvvələrin inkişafını ləngidirdi. Ağqoyunlu şahzadələri arasında ara məharibələri, feodal hakimlərin özbaşnalığının artması kənd təsərrüfatı və sənətkarlığın tənəzzülüne sebeb oldu, şəhər və kənd əməkçilərinin vəziyyətini ağırlaşdırıldı. Feodal pərakəndəliyi, həmçinin yadəlliilərə qarşı mübarizədə xalqın

Mövzu: Azərbaycan orta əsrlərdə. Azərbaycan Səfəvilər dövləti.

İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbərinə bu dərsə hazırlaşarkən Azərbaycan tarixinə dair müvafiq ədəbiyyatdan istifadə etmək və mövzunu bölmənin gündəlik həyatı ilə bağlamaq tövsiyə olunur.

birləyinin yaranmasına mane olurdu. Odur ki, Azərbaycanı siyasi cəhətdən birləşdirmək zərureti artıq meydana çıxmışdı. Bu birləşmə Azərbaycan əhalisinin geniş kütlələrinin mənafeyinə uyğun gəldi. Yalnız belə bir dövlət yaratmaqla feodal pərakəndəliyini aradan qaldırb Azərbaycanın müstəqilliyini qorumaq olardı. Bu vəzifəni isə XIII yüzilin sonunda Azərbaycanın Ərdəbil şəhərində yaşamış Səfəvilər sülaləsi hakimiyəti ələ keçirməyə başladı.

Səfəvilər sülaləsi, Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin yaranması

Azərbaycan dövlətçiliyi təxəndə Səfəvilər dövlətinin özü-neməksus yeri vardır. Səfəvilər sülaləsinin daxilində tarixi mübarizə Şeyx Səfiyyəddən sonra sülalənin görkəmli başçıları, o cümlədən Şah İsmayılin (1487-1524) dövründə kəskin xarakter aldı. Beləliklə, Səfəvilərin Ərdəbil hakimliyindən sonrakı dövrünü onların Azərbaycanın siyasi həyatında mühüm rol oynaması, bütün Azərbaycanda hakimiyətin yaranması və möhkəmənəsi dövrü kimi qiymətləndirilmək olardı. Məhz Səfəvilərin Ərdəbil hakimiyəti mərkəzləşmiş Azərbaycan dövlətinin yaradılması yolunda başlangıç rolunu oynamışdır. XV əsrin ortalarından etibarən Səfəvilər dövləti və feal siyaset yeritməye başladılar. Onlar uğurlu hərbi yürüşlər keçirərək böyük qənimətlər əldə edir və öz mövqelərini möhkəməndirildi. Əsrin II yarısında artıq Muğanın bir hissəsi, Qarabağ və Azərbaycanın Taliş dağlarına qədər olan şərqi torpaqları onların təsiri altına düşmüşdü. Həmdə Səfəvilərin ayrı-ayrı nümayəndələri tarix sehnəsində daha ruhani başçısı kimi yox, siyasi xadim kimi çıxış edirdilər.

Səfəvilərin hakimiyəti Şah İsmayılin dövründə daha da gücləndi. Onlar kütlələri öz təreflərinə cəlb etmək üçün ədalətli qərarlar və edirdilər. Təkcə Ərzincan səfəri ərzində İsmayılin bayraqı altına müxtəlif tayfaların 7 min qazi toplaşdı. Bu müşavirədə Səfəvilər birinci zərbəni Şirvanşahlara vurmaq qərarına gəldilər. Çünkü eks halda, yəni, Təbrizə hücum etməklə dərhal üç düşmənlə - Ağqoyunlu Əlvənd Mirzə və Muradla, habelə onları müdafiə eden Şirvanşah Ferrux Yasarla üzləşməli olardılar. Beləliklə, 1500-cü ilin payızında qızılbaşlar (Səfəvilər) Kürə keçib Şirvan ərazisine da-

xil oldular. Şirvanın paytaxtı tutuldu, Ferrux Yasarın başı kəsilidi, qızılbaşlar Şirvanşahların böyük sərvətini ələ keçirdilər. Sonra İsmayıllı Bakı üzərinə yeriyecek onu ələ keçirdi. Ağqoyunlu Əlvənd Mirzə bundan bərk narahat oldu. O, İsmayıllı cənuba doğru hərəkətinə nə qədər mane olmağa çalışsa da, buna müvəssər olmadı. 1501-ci ilin ortalarında Naxçıvan ərazisində onlar arasında Naxçıvan ərazisində onlar arasında həllədici döyüş baş verdi. Bu döyüşdə İsmayıllı əsl sərkərdəlik məhərəti göstərərək qələbe qazandı.

Həmin qələbədən sonra, 1501-ci ilin payızında İsmayıllı təntənə ilə Təbrizə daxil oldu və özünü şah elan etdi. Beləliklə, paytaxt Təbriz olmaqla Səfəvilər dövlətinin əsası qoyuldu. Azərbaycan Səfəvilər dövlətinin özəyi idi. Bu dövlətdə əhalinin etnik və medəni birliyi malik çoxluğunu Azərbaycan türkləri təşkil edirdilər. Azərbaycan etnik ünsürtü dövlətin siyasi həyatında rəhbər rol oynayırdı. XVI əsrin ortalarına yaxın dövlətin 74 əmərindən 69-u Azərbaycan türkü idi. Ordu da əsasən Azərbaycan tayfalarından təşkil olunurdu. Şahzadə sarayında, qoşun içərisində və qismən diplomatik yazışmalarda Azərbaycan türkəsindən istifadə olunurdu.

Səfəvilər dövlətinin yaranması Azərbaycan tarixində mühüm hadisə idi. Bu ölkənin təsərrüfat həyatı üçün şərait yaratdı, yadəlliilərə qarşı xalqın mübarizəsini asanlaşdırıldı.

Şah İsmayıllı qələbələri çoxlarını narahat edirdi. Bəzi feodalalar, hakimlər siyasi həyatda müstəqillik və hakimiyət iddiası ilə çıxış edirdilər. Səfəvilər dövləti üçün təhlükəli düşmən Murad padşah Həmədəndə qoşun qalıqlarını toplayaraq qızılbaşlarla zərbə endirməyə çalışırdı. Belə olduqda İsmayıllı 12 min nəfərlik qoşunla Təbrizdən çıxarıraq, Qızılızən çayını keçib Həmədan yaxınlığına gəldi. 1503-cü il iyunun 21-də baş verən döyüş nəticəsində Muradın qoşunları möglübliyyətə uğradı. Murad Şiraza qaçıdı. İsmayıllı onu təqib edərək İranın içərilərinə doğru irəlilədi və müqavimətsiz Şirazı ələ keçirdi. Beləliklə, Ağqoyunlu dövlətinin varlığına son qoyuldu. İsmayıllı Əlvənd üzərində qələbə ilə İran və Əcəm İraqının xeyli hissəsinə yiyələndi.

Səfəvilər dövləti və Osmanlı Türkisi arasında münasibətlər

Səfəvilər dövlətinin meydana çıxması və onun qüdrətinin art-

ması Osmanlı Türkiyəsini narahat edirdi. Osmanlı İmperiyası Səfəvilərin düşməni olan Ağqoyunlu padşahının kömək edir, yeni dövlətin möhkəmənəsinə mane olmağa çalışır. Lakin Türkiye sultani II Bəyazit Şah İsmayılla qarşı müharibəyə başlamaya çəsarət etməyərək, 1504-cü ildə bu dövləti tanımağa məcbur oldu. Bununla belə, Osmanlı feodalları Azərbaycanı və qonşu ölkələri ələ keçirmək iddialarından el çəkmirdilər. Səfəvilər isə Gürcüstəni və Türkiyənin bir sıra şərqi torpaqlarını özlərinə tabe etmək niyyətində idilər.

Şah İsmayıllı ölümündən sonra onun oğlu I Təhmasib taxta çıxdı (1524-1576).

Süleyman Qanuninin (1520-1566) vaxtında Osmanlı ali təbəqəsi öz nüfuz dairelərini şərqi istiqamətində genişləndirmək cəhdlerindən el çəkmirdi. Odur ki, qarşılıqlı hücumlar ara vermir, illərlə davam edirdi. Nəhayət, 1555-ci il mayın 29-da Amasiyada Səfəvi-Osmanlı müharibəsinin birinci mərhəlesi başında Məhəmməd Xudabəndə (1578-1587), Osmanlı dövlətinin başında isə Sultan II Murad (1574-1595) dururdu.

Beləliklə, 1586-1589-cu illərdə bütün Azərbaycan Sultan II Muradın ordusuna tərəfindən zəbt olundu. Səfəvilər ərazilərinin qalan hissəsini itirməmək üçün sülhə razılıqları təqdim edirdi. 1590-cı ildə imzalandan İstanbul sülh müqaviləsinə görə, Azərbaycandan əlavə indiki Ermənistən, Gürcüstan, habelə İranın qərb vilayətləri Türkiye'ye verildi. Səfəvilər dövlətinin başında Məhəmməd Xudabəndə (1578-1587), Osmanlı dövlətinin başında isə Sultan II Murad (1574-1595) dururdu.

Beləliklə, 1586-1589-cu illərdə bütün Azərbaycan Sultan II Muradın ordusuna tərəfindən zəbt olundu. Səfəvilər ərazilərinin qalan hissəsini itirməmək üçün sülhə razılıqları təqdim edirdi. 1590-cı ildə imzalandan İstanbul sülh müqaviləsinə görə, Azərbaycandan əlavə indiki Ermənistən, Gürcüstan, habelə İranın qərb vilayətləri Türkiye'ye verildi. Səfəvilər dövləti tezliklə səquta uğradı.

Osmanlı ilə müharibənin davam etdiyi illərdə İranda hakimiyət dəyişikliyi oldu. I Şah Abbas taxt-taca sahib oldu (1587-1629). O da Azərbaycana qarşı planlarını gizlətmirdi. 1607-ci ildən etibarən hərbi əməliyyatlara başlayan I Şah Abbas Şirvana hücum etdi. O, zəbt etdiyi ərazilərdə güclü farslaşdırma siyaseti yeridir, amansız bir idarə əsası yaradırdı.

1639-cu il mayın 17-də Qəsr-Sirində imzalanmış sazişə görə Səfəvi-Osmanlı müharibəsinə son qoyuldu. Ərəb İraqı osmanlıllara, Zəncir qalasından şərqdəki torpaqlar Səfəvilərə verildi. Səfəvilər Van və Qars qalalarına, həmçinin Ahalsixa hücum etməyəcəklərinə dair təminat verdilər. Səfəvilər dövlətinin süqutundan sonra Azərbaycan torpaqları parçalandı və ayrı-ayrı ərazilərdə xanlıqlar yaranmağa başladı.

İdeoloji İş və Mənəvi-Psixoloji Təminat İdarəsi

"Azərbaycan-Türkiyə müttəfiqliyi bölgəmizdə sülh və sabitlik üçün əsaslı zəmin rolunu oynayır"

Azərbaycan-Türkiyə müttəfiqliyi bölgəmizdə sülh və sabitlik, habelə iqtisadi tərəqqi üçün əsaslı zəmin rolunu oynayır.

Bu fikirləri AZERTAC-a açıqlamasında Türkiye-Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının (TADF) sədri Bilal Dündar bildirib.

İki qardaş ölkə arasında siyasi, iqtisadi, hərbi, ticarət əlaqələrinin olduğunu deyən B.Dündar əlavə edib ki, Prezident İlham Əliyev həmkarı Rəcəb Tayyib Ərdoğanla birgə mətbuatlı bəyanatla çıxış edərək də bildirdi ki, Türkiye dünyada Azərbaycana ən böyük dəstək verən ölkədir və iki ölkə arasında əlaqələr möhkəm təməllə üzərində qurulub. Federasiya sədri qeyd edib ki, Azərbaycanla Türkiye'nin birgə reallaşdırıldığı layihələr təkcə iki ölkə üçün deyil, eləcə də region, Avropa ölkələri üçün mühüm əhəmiyyət kəsdir. Cənub Qaz Dəhlizi və onun tərkib hissəsi olan TANAP, TAP layihələri, eləcə də Bakı-Tbilisi-Qars, Qars-Naxçıvan, Qars-İğdır-Naxçıvan demir yolu xətləri və digərləri iki ölkə arasında münasibətləri bir-birinə yaxınlaşdırmaqla yanaşı, həm də Türkiye və Azərbaycanın daha da güclənməsinə xidmet edir.

Bilal Dündar vurğulayıb ki, ölkələrarasında iqtisadi və diplomatik əlaqələr yanaşı, hərbi sahədə də əməkdaşlıq güclənir. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev həmkarı Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüşündə də bəyan etdi ki, Azərbaycan Türkiyədən müasir silahların alınmasını davam etdirəcək. Həmçinin birgə hərbi təlimlər barədə də danışan dövlət başçısı həmin təlimlərin sayının artırılması ilə yanaşı, birgə istehsalın təşkili haqqında da danışqaların aparıldığı vurğulayıb. Artıq belə qənaətə gəlmək olar ki, qarşılıqlı intensiv görüşlər nəticə etibarı ilə bu istiqamətdə növbəti yeni zolaq açdı ki, bu da Azərbaycan və Türkiye hərbi-texniki əməkdaşlığında birgə silah istehsal faktorunu öncə çıxarırlar.

"Azərbaycan və Türkiye müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarda, o cümlədən BMT, Avropa İttifaqı, ATƏT və Avropa Şurasında bir-birinə lazımi dəstəyi verir. Rəsmi Ankara bütün beynəlxalq topantılırlarda Azərbaycanın haqqlı mövqeyini müdafiə edərək, Ermənistən silahlı qüvvərinin Azərbaycanın işğal olunmuş tarixi torpaqlarından dərhal çıxarılması tələbini irəli sürür. Azərbaycan da bütün beynəlxalq platformlarda Türkiye'nin maraqlarından çıxış edərək, hər zaman qardaş ölkənin yanında olduğunu və dəstəklədiyini bəyan edir", - deyə Bilal Dündar qeyd edib.

Binə qəsəbəsində şəhidin anim mərasimi keçirildi

Əvvəlcə xalqımızın ümum-milli lideri Heydər Əliyevin ve torpaqlarımızın suverenliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatıresi bir dəqiqəlik sükütlə yad edildi. Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səslenirdi.

Ermenistanın Azərbaycana qarşı elan olunmadan başladığı müharibədən, müharibənin ağır-acılarından, 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalıda törendiyi faciədən danışıldı.

Şəhidin keçdiyi şərəfli döyüş yolu haqqında məlumat verilərək bildirildi ki, ailədə dörd qardaşdan üçü şəhid olub. Qardaşlar Vətəni məhəbbətlə seviblər. Xəqani Aslanov da qardaşları kimi qorxmaz və casarəti id.

Millət vəkili Adil Əliyev çıxışında dedi ki, şəhidlik bir çox dəyərləri özündə cəmləşdirən uca zirvedir. "Azərbaycan naməne şəhid olanlar xalqımıza məxsus olan uca dəyərləri əbədiləşdirirlər. Hər birimiz torpaqlarımı-

Binə qəsəbəsində Xocalı faciəsində şəhid olan Xəqani Aslanovun anim mərasimi keçirildi. Mərasimdə Müdafiə Nazirliyinin, Xəzər və Ağdam rayonları İcra Həkimiyətinin nümayəndələri, millət vəkili Adil Əliyev, şəhid ailələri, qazılara və şagirdlər iştirak etdilər.

zin azadlığı uğrunda döyüşə hazırlıq. Şəhidlərin xatıresini yad etmək hər bir vətəndaş üçün vacibdir. Bele qəhrəman oğulları böyükən ata-anaların qarşısında baş əyirik."

Ali Baş Komandanımızın şəhidlər haqqında fikirlərinə xüsuslu diqqət ayıran millət vəkili Adil Əliyev gənclərimizin şəhidlərimizi daha yaxından tanımışdır və onları örnək bilməsi üçün daha əhatəli tədbirlər keçiriləcəyinə inandığını dedi. Hər birimizin torpaqlarımızın işğaldan azad olunacağına, şəhidlərimizin ruhunun o zaman təselli tapacağının əminliyini bildirdi.

Şəhidin oğlu Cəsarət Aslanov çıxış edərək bildirdi ki, atam Xəqani Aslanov Xocalı faciəsi zamanı Xocalıda dinc saknlara kömək edib. "O, müxtəlif yollarla çox sayda insanı məhsirədən çıxaraq, Ağdama aparıb. Bir müddət sonra o, yenidən

Xocalıya qayıdaraq məhsirədə olan insanları çıxarmağa çalışıb. Döyüşdə həlak olub." Cəsarət Aslanov tədbir iştirakçılarına və tədbirin təşkilatçılara minnətdarlığını bildirdi.

Mərasimdə çıxış edənlər

Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda şəhid olanların xatıresinin yad edilməsinin mənəvi borc olduğunu diqqətə çatdırıldılar.

Leytenant
Oruc MUSTAFAYEV,
"Azərbaycan Ordusu"

"Şəxsi heyətin xəstəliklərə yoluxmasının qarşısını almaq məqsədilə ciddi qabaqlayıcı tədbirlər görülür"

Mövsümi kəskin respirator xəstəliklər, o cümlədən koronavirus infeksiyasının yayılması ehtimalını və hərbi hissələrin şəxsi heyətinin bu kimi xəstəliklərə yoluxmasının qarşısının alınması məqsədilə Azərbaycan Ordusunda ciddi qabaqlayıcı tədbirlər həyata keçirilir.

Bunu AZERTAC-in sorğusuna cavab olaraq Müdafiə Nazirliyi Tibb Baş İdarəsinin rəisi general-major Natiq Əliyev deyib.

N.Əliyev bildirib ki, xəstəliklərin profilaktikası məqsədilə Müdafiə nazirinin emri ilə hərbi qulluqçuların sağlamlığının qorunub saxlanması, yoluxucu xəstəliklərə qarşı profilaktik və eks-epidemik tədbirlər görülür. Hazırda bütün hərbi hissələrdə mövsümi xəstəliklərdən qorunma yolları bərədə tibbi maarifləndirmə işi və hərbi qulluqçuların gündəlik termometriyası aparılır. Azərbaycan Ordusunda görülen qabaqlayıcı tədbirlər nəticəsində şəxsi heyətin sağlamlığı ilə bağlı bu günlədek heç bir narahatlıq qeydə alınmayıb, epidemioloji vəziyyət sabitdir və nezarət altındadır.

"Ermənistan silahlılarının Azərbaycanın Xocalı şəhərində törətdikləri qətləm soyqırımıdır"

Azərbaycanın təhlükəsizliyi İranın, İranın təhlükəsizliyi isə Azərbaycanın təhlükəsizliyidir.

Bu sözləri AZERTAC-a müsahibəsində İranın Azərbaycanda keçmiş səfiri Möhsün Pakayın deyib.

O bildirib ki, İran ile Azərbaycan dost və qardaş dövlətlərdir. Xalqlarımızın eyni milli dəyərlərə, tarixə, mədəniyyətə, adət-ənənəyə və dini dəyərlərə malik olması dövlətlərin yalnız əməkdaşlıq əlaqələrini şərtləndirir. Hər iki ölkənin prezidentinin siyasi iradəsi nəticəsində münasibətlərimiz yüksək xətlə inkişaf edir. Birgə iqtisadi layihələrin həyata keçirilməsi, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlıq onu deməyə əsas verir ki, perspektivdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq əlaqələri xalqlarımızın mənafəyi naminə daha da inkişaf edəcək.

Keçmiş səfir diqqətə çatdırıb ki, İran Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir və suverenliyinə hörmət yanaşır. Onun sözlərinə görə, İran Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqşəsinin sülh yolu ilə və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olmasına tərəfdardır.

Xocalı soyqırımı haqqında fikirlərini bildirən keçmiş səfir qeyd edib ki, Ermənistan silahlılarının Azərbaycanın Xocalı şəhərində törətdikləri qətləm soyqırımıdır. Beynəlxalq ictimaiyyət Xocalıda töredilənləri soyqırımı kimi tanımalıdır.

"Azərbaycan ilə Türkiye arasında hərbi əlaqələr yüksələn xətlə inkişaf edir"

Azərbaycan-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının VIII iclası başa çatdıqdan sonra Prezident İlham Əliyevin və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştiraki ilə Azərbaycan ilə Türkiye arasında bir çox sahəni əhatə edən mühiüm sənədlərin imzalanması mərasimi keçirilib. Xüsusilə hərbi və hərbi-maliyyə sahəsində əməkdaşlığı dair imzalanan müqavilələr iki ölkə arasındakı hərbi əlaqələrin inkişafına müsbət töhfə verəcək.

Bunu Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat Xidmətinin rəisi polkovnik Vəqif Dərgahlı, Türkiye Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın Azərbaycana səfərinin iki ölkə arasında hərbi əlaqələrə müsbət təsiri ilə bağlı AZERTAC-a açıqlamasında deyib.

V. Dərgahlı bildirib ki, Azərbaycan ilə Türkiye arasında ilk hərbi müqavilə 1992-ci ildə imzalanıb. Sonrakı illerdə isə bu sahədə bir çox müqavilə imzalanıb. Türkiye ilə Azərbaycan arasındaki hərbi əlaqələr bir sıra normativ-hüquqi aktlara söyklər. Bunlar Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçularının Türkiyədə təhsil alması, birgə hərbi təlimlərin keçirilməsi, texniki və elmi sahədə əməkdaşlıq və Azərbaycan-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Hərbi Dialoq İclasının mütəmadi təşkil edilməsidir. İki ölkə arasında Yüksek Səviyyəli Hərbi Dialoq İclası qarşılıqlı şəkildə Azərbaycan və Türkiyədə keçirilir.

Ölkələrimiz arasında imzalanmış müqavilələr hərbi, hərbi-texniki, hərbi təhsil, hərbi tibb və digər sahələrdə əməkdaşlığı əhatə edir. Bu günlək Türkiyədə keçirilən müxtəlif ix-

sında hərbi-texniki əməkdaşlığın inkişafına tökan verib.

Bundan əlavə, Türkiye Silahlı Qüvvələri Azərbaycanın NATO ilə əməkdaşlığının inkişafına da öz töhfəsini verir. Belə ki, Azərbaycan sülhmeramlıları Türkiyə hərbi kontingentinin tərkibində 1998-2008-ci illərdə Kosovoda (KFOR) və 2002-2014-cü illərdə Əfqanistanda (ISAF) keçirilmiş əməkdayatlarda, 2015-ci ildən bu günlədə isə NATO-nun rehbərliyi altında keçirilən "Qətiyyətli Dəstək" Missiyasında iştirak edir. Bununla yanaşı, NATO-nun Sülh Namine Elm Proqramı çərçivəsində Azərbaycan və Türkiyə mütxəssisləri üçün "Kibertəhlükəsizlik üzrə təkmiləşdirmə" kursları keçirilir.

"Qeyd edək ki, iki ölkə arasında digər sahələrdə olduğu kimi, hərbi sahəde də əlaqələr yüksələn xətlə inkişaf edir. Bunun bariz nümunəsi Azərbaycan Ordusunun 100 illik yubileyi münasibətilə 2018-ci il iyunun 26-da keçirilmiş hərbi paradda Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin nümayəndələrinin, həmin il sentyabrın 15-də isə Bakı şəhərinin işğaldan azad olunmasının 100 illiyi ilə əlaqədar ölkəmizin paytaxtında keçirilən paradda Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirak etməsidir.

Cari il fevralın 25-də Azərbaycan Respublikasının Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və Türkiye Respublikasının Milli Müdafiə naziri Hüseyin Akar arasında hərbi-maliyyə əməkdaşlığına dair saziş və maliyyə yardımının haqqında protokol imzalandı. Bu sənədlərə əsasən azərbaycanlı zabit və kursantlar Türkiyənin hərbi təhsil müəssisələrində təhsil ala biləcək və bu ölkədən Azərbaycan Ordusunun döyüş qabiliyyətini artıracaq məsələ silah-sursat və hərbi texnika ölkəmizə tədarük olunacaq", - deyə V. Dərgahlı vurğulayıb.

Ombudsman Aparatının Hərbi qulluqçuların hüquqlarının müdafiəsi sektorunun müdiri Fazail Həsənov və sektorun baş məsləhətçisi Adil Hacıyev, eləcə də Müdafiə Nazirliyinin nümayəndələri Silahlı Qüvvələrin Baş

Ombudsman Aparatının nümayəndələri Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalında olublar

Klinik Hospitalında olublar.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, qonaqlar hospitalın müxtəlif şöbələrində yaradılan şəraitlə yaxından tanış olub, burada müalicə alan hərbi qulluqçuların sağlamlıq durumları, o cümlədən tibbi xidməti və təminatla maraqlanıblar.

Aparat əməkdaşları göstərilən tibbi xidmətin səviyyəsindən və müalicə işinin səmərəli təşkilində razılıqlarını bildiriblər.

"Azərbaycan-Türkiyə əlaqələri strateji müttəfiqlik sahəsində ən yaxşı nümunədir"

Azərbaycan və Türkiye Strateji Əməkdaşlıq Şurasının VIII iclası çərçivəsində imzalanan sazişlər, iki ölkə rəhbərinin bəyanatları çox önemlidir. Azərbaycanın Türkiye ilə təhsil, səhiyyə, mədəniyyət sahələrində bir çox ortaq sa-

zişi mövcuddur. Fərqli sahələri əhatə edən mühüm razılaşmalar imzalanıb. Bundan başqa, TANAP və digər irimiqyaslı layihələrdə də Azərbaycan-Türkiyə tərəfdaşlığı əvəzolunmazdır.

Bu fikirləri AZƏRTAC-a

açıqlamasında Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin (STM) baş məsləhətçisi, politoloq Tural İsmayılov bildirib.

O qeyd edib ki, Azərbaycan hərbi sahədə Türkiyə ilə daim təcrübə mübadiləsi aparır. Ölkələri-

miz həm ordu quruculuğu sahəsində, həm də müdafiə sənayesi ilə bağlı önemli layihələri icra edir, birgə telimlər keçirirlər. Azərbaycan və Türkiyənin həmərəyliyi, siyasi vahidliyi digər müttəfiq ölkələrə də örnək olmalıdır.

Ermənistan ordusunda kriminal hadisələr

İşgal edilmiş yaşayış məntəqələrimizdə yerləşdirilən Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələrindən birində növbəti fövqəladə hadisə baş verib.

Ağdərə istiqamətində xidmət edən əsgərlər Karen Rafaelyan və Davtak Sahakyan hərbi hissəni özbaşına tərk ediblər.

Hərbi polis və yerli hüquq-mühafizə orqanları əsgərlərin tapılaraq geri qaytarılması ilə bağlı təbdirlər həyata keçirir.

***

İşgal edilmiş yaşayış məntəqələrimizdə yerləşdirilən Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələrindən birində növbəti rüşvət alma faktı üzə çıxıb.

İşgalçi ordunun Madagiz yaşayış məntəqəmizdə yerləşdirilən bölmələrindən birində xidmət edən əsgər Robert Simonyanın məzuniyyətə göndərilməsi üçün rüşvət tələb olunub.

Hadisə ilə bağlı rəsmi məlumat verilməsə də, əsgərin valideynlərinin prokurorluğa müraciətindən sonra faktla bağlı araşdırılmalara başlanıllıb.

Hazırladı:
İsa ELDAROĞLU

Əsgərə məktub Vətəni qorumaq üçün...

Salam, əsgər qardaşım!
Səni tanımasam da, səninle qurur duyuram. Sənə belə müraciətə görə rəfiqələrim mənimlə qururlanaçaq.

Sizin hər biriniz hər birinizin əzizisiniz. Siz Vətənimizi qoruyursunuz, Vətənin keşiyini çəkirsiz. Ürəyinizdə Vətən boyda bir sevgi var. Bu sevginin qüdrətidir ki, ictimaiyyət sizə arxalanırsınız, sizə güvənir. İnanır ki, siz Ali Baş Komandanın döyüş əmriyle döyüşəcəksiniz, qələbə qazanaqsañız, torpaqlarımız işğaldan tamamilə azad edəcəksiniz.

2016-ci ilin Aprel döyüşlərində siz də, mən də məktəbli idik. Qazanılan qələbənin sevincini məktəbli kimi yaşadıq. İstəyirəm ki, torpaqlarımızın işğaldan azad ediləcəyi günün sevincini siz əsgər kimi, mən tələbə kimi

yaşayım.

Vətəni cəsarətə, mərdliklə qoruyan əsgər qardaşım!

Vətəni belə qoruduğunuz üçün, qururlanmağa haqqınız var. Sizin bu qururunuz qazanacağınız qələbənin başlangıcıdır.

Siz həm də döyüşlərdə şəhid olanların döyüş yolunu davam etdirirsiz. Siz körpələrin ömrünün Gənəşini, Ulduzunu, Ayını və təbiə-

tin gözəlliklərini qorumaqla Vətən qarşısında borcunuza eśl azərbaycanlı kimi yerine yetirirsiniz.

Hərdən özümə ünvanladığım, özüm də cavablandırıdığım sualları xatırlayıram:

Şəhid kimdir? - düşmənə qalib gələn.

Şəhid kimdir? - bayrağını kəfən bilən.

Şəhid kimdir? - azadlığın elaci.

Şəhid kimdir? - millətinin baş tacı!

Sağlıqla qalın, əsgər qardaşım. Men də, mənim tələbə yoldaşlarım da sizə inanırıq. İnanırıq ki, siz Ali Baş Komandanın döyüş əmriне hazırlırsınız. Vətəni qorumaq üçün özünüüz qoruyun.

**Gülnar NƏZƏRLİ,
Bakı Qızlar
Universitetinin
II kurs tələbəsi**

Amerikalı senator və kongresmen Xocalı soyqırımı ilə əlaqədar ABŞ-in Azərbaycan icmasına müraciət ediblər

Illinoys ştatından olan senator Temmi Dakuort və bu ştatın birinci dairəsini ABŞ Kongresində təmsil edən kongresmen Bobbi Raş Xocalı qətləmənin 28-ci ildönümü ilə əlaqədar ABŞ-in Azərbaycan icmasına müraciət ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bobbi Raşın Çikaqoda

yerləşən ABŞ-in Orta Qərb statları üzrə Azərbaycan Mərkəzine ünvanlanan məktubunda deyilir ki, ABŞ-in Orta Qərb statları üzrə Azərbaycan Mərkəzi yerli sakinləri Azərbaycan mədəniyyəti, irsi, adət-ənənələri, habelə Azərbaycana qarşı töredilmiş tarixi ədalətsizliklər haqqında məlumatlandırır.

vaxtı da töredilməyib.

Temmi Dakuortun məktubunda qeyd edilir ki, ABŞ-in Orta Qərb statları üzrə Azərbaycan Mərkəzi yerli sakinləri Azərbaycan mədəniyyəti, irsi, adət-ənənələri, habelə Azərbaycana qarşı töredilmiş tarixi ədalətsizliklər haqqında məlumatlandırır.

İdmən

Azərbaycan atleti "Minsk U20 International Match" turnirində qızıl medal qazanıb

Fevralın 25-də Azərbaycanın genç atleti Rüstəm Məmmədov Belarusda keçirilən 20 yaşadık idmançılar arasında "Minsk U20 International Match" turnirində qızıl medal qazanıb.

İdmənçimiz üç təkanla tullanma növündə 15,83 metr nəticə göstərərək Azərbaycan bayrağını zirvələrə yüksəldib.

Turnirdə ölkəmizi Aleksey Əliykbərov, Teymur Salahzadə, Vahid Kərimov, Kəsgin Abbaszadə, Rüstəm Məmmədov, Yusif Nezərov, Aydin Bədəlov, Lamiya Veliyeva və Yelena Pextireva təmsil edirlər.

İdmənçilərimiz turnirdə qaçış (60 m, 400 m, 1500 m), tullanma (üçtəkanla, hündürlüyə, uzunluğa) və nüvəitləmə yarışlarında öz qüvvələrini sınayırlar.

Gimnastımız Gövhər İbrahimova Ruminiyada üç qızıl medal qazanıb

Ruminiyanın paytaxtı Buxarestdə bədii gimnastika üzrə "Irina Deleanu Cup" adlı beynəlxalq turnir keçirilib.

Turnirdə ölkəmizi Gövhər İbrahimova, Məryəm Əliyeva və Fatimə Əkbərova təmsil ediblər.

On yaşlı G.İbrahimova bu il çıxış etdiyi ilk beynəlxalq yarışda 3 qızıl medal qazanmağa müvəffəq olub. Belə ki, gimnastımız həm çoxnövçülük, həm gürzəl, həm də halqa ilə çıxışına görə bütün rəqiblərini üstəleyərək fəxri kürsünün ilk pilləsinə yüksəlib.

M.Əliyeva çoxnövçülük, gürzəl və topla nümayiş etdirdiyi hər bir çıxışına görə 6-ci yerde qərarlaşıb.

Gənc azərbaycanlı şahmatçı "Aeroflot open" festivalının qalibi olub

Azərbaycanın gənc şahmatçısı Moskvada "Aeroflot open" beynəlxalq şahmat festivalında parlaq qələbəyə imza atıb.

Festivalin güclü A turnirində 9 turdan 6,5 xal toplayan Aydın Süleymanlı festivalın qalibi olub. Onunla eyni xala malik olan komandamızın üzvü Rauf Məmmədov isə əlavə göstəricilərə görə üçüncü yeri tutub. A turnirində digər şahmatçılarımız Vüqar Əsədli 6 xalla altıncı pillədə qərarlaşıb.

Yarışın B turnirində mübarizə aparan Məmməd Muradlı isə 6,5 xalla dördüncü olub.

Yekaterinburqdə keçiriləcək "Böyük dəbilqə" turnirində ölkəmizi 6 cüdoçu təmsil edəcək

Martin 13-15-də Rusiyaın Yekaterinburqdə cüdo üzrə "Böyük dəbilqə" turniri keçiriləcək.

Kişilər arasında təşkil olunacaq yarışda Azərbaycanın 6 cüdoçusunun iştirakı planlaşdırılır.

"Böyük dəbilqə" turnirində indiyədək 95 ölkədən 600-ə yaxın cüdoçu iştirakını təsdiqləyib.

**AZERTAC-in
materialları əsasında**

Qəzet həfədə iki dəfə (III-VI günərlər) neşr olunur. "Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində sohifolənər "Hərbi nöşriyyat" in mətbəhsində diapozitivlərdən çap olunur. Əlyazmalara ray verilir, təqdim edilən yazarda müəlliflər qaytarılır. Qəzeti mod.gov.az saytından oxuya bilərsiniz.

Lisenziya № 361
Sifariş № 96
Nüsxə 3900

Baş redaktor

polkovnik-leytenant
İlham BEHBUDOV

Telefonlar

Baş redaktor: (012) 510-71-97 (faks);
Baş redaktorun müavini: (012) 510-64-27;
Məsul katib: (012) 510-71-98;
Məktublar səbəsi: (012) 510-64-28.

Ünvanımız

Bakı şəhəri, akademik
Şəfaət Mehdiyev küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Növbətçi

baş leytenant
Orxan HÜSEYNLİ

Qəzetin hesabı

Nərimanov Rayon Xəzinədarlığı
Kod: 200189
VÖEN: 1500428611